

Dosarul nr. 2ra-839/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: L. Bagrin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

2 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Munteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea compensației pentru întârzierea zborului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată și Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Munteanu, și a fost menținută hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 30 octombrie 2017 Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Munteanu, au depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensației pentru întârzierea zborului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că potrivit biletului nr. 5722403349583, achiziționat de Valeriu Canțer și a datelor publicate pe pagina oficială a companiei aeriene airmoldova.md, ora de plecare din Aeroportul Internațional Chișinău era 13.00, data de 29 august 2017, iar ora de sosire 14.20, însă la data zborului, la cursa Chișinău, Moldova - Milano/Malpensa a avut loc întârzierea zborului nr. 9U893 la locul de sosire peste ora programată cu aproximativ 5 ore, distanța dintre destinații

depășește 1500 km, iar aeronava operatorului CA „Air Moldova” ÎS a aterizat aproximativ la ora 19.00 pe Aeroportul Internațional Milano/Malpensa.

Reclamantul Valeriu Canțer a evidențiat despre faptul că a suferit moral în urma reținerii îndelungate a zborului și prestarea serviciului în mod necorespunzător, suferințe manifestate prin disconfort, lipsa încrederii că va ajunge la destinație și stres, fiind nevoit să amâne toate activitățile planificate anterior, astfel prin acțiunile date fiindu-i provocate stări de frică, anxietate, furie, neliniște, respectiv prejudiciul moral l-a evaluat la suma de 5 000 de lei.

A comunicat că prin notificarea din 4 septembrie 2017, recepționată la 9 septembrie 2017, a solicitat pârâtului achitarea benevolă a compensației prevăzute de lege. Deși, pârâtul a recunoscut circumstanțele obiective expuse în somație, a ignorat solicitările înaintate și a oferit un răspuns evaziv, cu încălcarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012 și Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003.

La fel, s-a indicat că potrivit biletului nr. JH6C47, achiziționat de Elena Crăciun la 5 august 2017, ora 12:15, aeronava urma să decoleze din Bologna, cu aterizare în orașul Roma, durata zborului fiind de o oră.

Potrivit datelor din biletul achiziționat, punctul de destinație era Aeroportul Internațional Chișinău, Moldova, cu escală la Aeroportul Internațional din Roma, însă după escală, zborul a întârziat peste ora de plecare, astfel aeronava „Airbus” nr. A320, aflată în gestiunea pârâtului a aterizat la Chișinău la ora 01:00, data de 6 august 2017, deși urma să aterizeze la ora 19:00, data de 5 august 2017.

Reclamanta Elena Crăciun a subliniat că a suferit moral în urma reținerii îndelungate a zborului și prestarea serviciului în mod necorespunzător, suferințe manifestate prin disconfort, lipsa încrederii că va ajunge la destinație și stres, fiind nevoită să amâne toate activitățile planificate anterior, astfel prin acțiunile date i-au fost provocate stări de frică, anxietate, furie, neliniște, respectiv prejudiciul moral l-a evaluat la suma de 5 000 de lei.

Prin notificarea din 20 august 2017, a solicitat pârâtului achitarea benevolă a compensației prevăzute de lege, însă ultimul a oferit un răspuns evaziv și lipsit de suport juridic, care încalcă prevederile legislației naționale în vigoare, invocând că, motivul reținerii cursei a fost unul impus de necesitatea asigurării zborului, informând și despre posibilitatea alegerii altei călătorii, în cazul neutilizării biletului.

Astfel, a susținut că pârâtul a recunoscut circumstanțele obiective invocate în somație, însă a refuzat compensarea prejudiciilor materiale, morale și a despăgubirilor indicate în Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012.

De asemenea, s-a indicat că în baza biletului nr. ETK:5722403299832c2, Olga Moraru a fost îmbarcată la data de 26 iulie 2017, ora 14:45 la cursa aeriană nr. 9U0892, din Aeroportul Internațional Fiumicino Roma cu destinația Aeroportul Internațional Chișinău, însă fără ca aeronava să decoleze, din motive necunoscute și sub diferite pretexte ale angajaților operatorului aerian, a așteptat decolarea în

interiorul aeronavei, pe teritoriul aeroportului până la ora 20:40, astfel efectuarea zborului a fost reținută cu peste 4 ore.

A relevat că la bordul aeronavei a fost supusă condițiilor de transport inumane și necorespunzătoare, întrucât lipsa apa potabilă, temperatura era ridicată și insuportabilă, prin urmare s-a creat o atmosferă greu de suportat, pasagerii nu au primit asistența necesară și nici nu au fost informați referitor la motivul real al reținerii aeronavei.

Aterizarea la destinație a avut loc la orele 23:45, deși era preconizată pentru ora 19:00, iar pârâtul a dat dovadă de iresponsabilitate, pasagerii nefiind informați referitor la drepturile de care beneficiază în situația creată.

A accentuat că circumstanțele create i-au provocat stări de frică, anxietate, furie, neliniște, respectiv, prejudiciul moral suportat l-a evaluat la sumă de 10 000 lei.

Prin notificarea din 1 august 2017, a solicitat pârâtului achitarea benevolă a compensației prevăzute de lege, primind în rezultat un răspuns, emis în urma ședinței Comisiei de examinare a reclamațiilor pasagerilor nr. 47/1 din 22 august 2017, care însă este unul evaziv și lipsit de suport juridic. Astfel, pârâtul, deși a recunoscut circumstanțele obiective expuse în somație, nu a executat cerințele înaintate.

A mai fost indicat că potrivit biletului nr. 5722403247048, procurat de Olesea Varanița și datelor publicate pe pagina oficială a companiei aeriene airmoldova.md, plecarea din Aeroportul Internațional Verona era stabilită pentru data de 6 august 2017, ora 08:50, cu sosirea pentru data de 6 august 2017, ora 11:50, însă la data convenită, a avut loc refuzul de îmbarcare a pasagerilor la cursa nr. 9U 886, Verona-Chișinău.

La ghișeu din aeroport a fost informată că nu sunt locuri disponibile pentru pasageri în aeronava care urma să o transporte, deoarece aeronava era alta decât cea preconizată anterior, cu locuri mai puține, astfel între orele 08:50 - 13:00, pasagerii neîmbarcați, inclusiv și ea, au protestat în incinta aeroportului, ulterior fiindu-le comunicat că zborul preconizat va fi efectuat în ziua următoare.

A relatat că despre refuzul de îmbarcare nu a fost informată anterior prin niciun mijloc de comunicare, astfel refuzul de îmbarcare i-a cauzat prejudiciu moral manifestat prin frică, furie, anxietate și neliniște, fiind în imposibilitate de a se prezenta la serviciu, îngrijorând rudele și cheltuind mijloace bănești pentru transport, iar în final a fost nevoită să-și amâne activitățile planificate, respectiv, prejudiciul moral l-a evaluat la suma de 5 000 de lei.

Prin notificarea din 4 septembrie 2017, a solicitat pârâtului achitarea benevolă a compensației prevăzute de lege, deși somația a fost recepționată la data de 27 septembrie 2017, aceasta a rămas fără răspuns și executare.

În baza biletului nr. 5722403412512, Andrei Balica urma să fie îmbarcat la orele 12:15, data de 22 august 2017, la cursa aeriană nr. 9U89 cu destinația Chișinău Milano/Malpessa programată pentru ora 13:00, însă aeronava aflată în gestiunea pârâtului a decolat de la Aeroportul Internațional Chișinău la ora 18:02, cu o întârziere de circa 5 ore.

Circumstanțele create i-au provocat stări de frică, anxietate, furie, neliniște, astfel prejudiciului moral suportat l-a evaluat la suma de 10 000 de lei, menționând că în urma acțiunilor pârâtului, a întârziat la serviciu, fiind pasibil în astfel de circumstanțe aplicării răspunderii disciplinare.

A relatat că prin notificarea din 22 august 2017, înregistrată la operatorul aerian la 25 august 2017, a solicitat pârâtului achitarea benevolă a compensației prevăzute de lege, însă ultimul deși a recunoscut circumstanțele obiective expuse în somație și a informat referitor la examinarea acesteia de către Comisia de examinare a reclamațiilor pasagerilor nr. 50/2 din 29 august 2017, nu a executat cerințele înaintate.

În baza biletului nr. 5725674192817, Valentina Cernopolc urma să fie îmbarcată la ora 12:15, data de 22 august 2017, la cursa aeriană nr. 9U893 cu destinația Chișinău - Milano/Malpessa programată pentru ora 13:00, însă aeronava aflată în gestiunea pârâtului a decolat de la Aeroportul Internațional Chișinău la ora 18:02, cu o întârziere de circa 5 ore, circumstanțe ce i-au provocat stări de frică, anxietate, furie, neliniște, prin urmare prejudiciul moral l-a evaluat la suma de 5 000 lei.

Prin notificarea recepționată de operatorul aerian la 1 septembrie 2017, a solicitat achitarea benevolă a compensației prevăzute de lege, dar aceasta a rămas fără de admitere.

Reclamanta Victoria Marcu a achiziționat biletul nr. 5722403247048 pentru cursa aeriană nr. 9U746 cu destinația Istanbul Ataturk - Chișinău, programată pentru data de 18 septembrie 2017, ora 15:00, ora reală însă a aeronavei a fost ora 22:00, cu o întârziere de 7 ore, circumstanțe ce i-au provocat stări de frică, anxietate, furie, neliniște, disconfort, astfel prejudiciul moral suportat l-a evaluat la suma de 5 000 de lei.

Prin notificarea expediată la adresa electronică a operatorului aerian la data de 21 septembrie 2017, a solicitat soluționarea extrajudiciară a litigiului, însă aceasta a rămas neexecutată.

La fel, reclamanta Irina Leu a achiziționat biletul nr. 5722403335655 pentru cursa nr. 9U894 preconizată pentru data de 8 august 2017 și biletul nr. 5722403343527 pentru cursa nr. 9U893 preconizată pentru data de 22 august 2017.

Astfel, la 8 august 2017 a avut loc întârzierea zborului peste ora de plecare la cursa Milano/Malpessa cu circa 6 ore, așa cum ora stabilită anterior de decolare a fost 15:20, în timp ce real aeronava a decolat la ora 21:00.

A comunicat că în rezultatul expedierii somației în adresa pârâtului, aceasta a rămas nesoluționată. De asemenea, a menționat că la 22 august 2017, a avut loc întârzierea zborului peste ora de plecare la cursa Chișinău - Milano/Malpessa cu circa 5 ore, ora stabilită anterior de decolare fiind la 13:00, în timp ce real aeronava a decolat la 18:02.

În urma ședinței Comisiei de examinare a reclamațiilor pasagerilor nr. 51/45 din 13 septembrie 2017, pârâtul a emis un răspuns prin care și-a exprimat regretul de incomoditățile create, propunând fixarea altui termen pentru călătorie sau rambursarea costului biletelor, în cazul în care acestea nu au fost utilizate.

A considerat răspunsul pârâtului ca fiind lipsit de suport juridic și contrar prevederilor Regulamentului menționat.

A explicat că circumstanțele create i-au provocat stări de frică, anxietate, furie, neliniște, disconfort, iar prejudiciul moral suportat l-a evaluat la suma de 10 000 de lei.

În drept, reclamantii și-au întemeiat acțiunea în baza dispozițiilor art. 8, 14, 988, 1422 Cod civil, art. 6, 10, 11, 20, 26 din Legea privind protecția consumatorilor, pct. 16, 18, 38 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012, Convenției de la Montreal din 28 mai 1999 pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional.

Au solicitat încasarea din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Valeriu Canțer a compensației în mărime de 400 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; în beneficiul Elenei Crăciun a compensației în mărime de 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; în beneficiul Olgăi Moraru a compensației în mărime de 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; în beneficiul Olesei Varanița a compensației în mărime de 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; în beneficiul lui Andrei Balica a compensației în mărime de 400 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; în beneficiul Valentinei Cernopolc a compensației în mărime de 400 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; în beneficiul Victoriei Marcu a compensației în mărime de 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; în beneficiul Irinei Leu a compensației în mărime de 800 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii și a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantii Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Muntean au depus cerere suplimentară prin care au solicitat încasarea din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Valeriu Canțer a penalității în mărime de 3 600 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii; în beneficiul Elenei Crăciun a penalității în mărime de 2 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii; în beneficiul Olgăi Moraru a penalității în mărime de 2 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii; în beneficiul Olesei Varanița a penalității în mărime de 2 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii; în beneficiul lui Andrei Balica a penalității în mărime de 3 600 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii; în beneficiul Valentinei Cernopolc a penalității în mărime de 3 600 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii; în beneficiul Victoriei Marcu a penalității în mărime de 2 250 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii; în beneficiul Irinei Leu a penalității în mărime de 3 600 de euro, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii.

Prin hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul lui Valeriu Canțer compensația în mărime de 250 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul Elenei Crăciun compensația în mărime de 250 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul Olgăi Moraru compensația în mărime de 250 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul Olesei Varanița compensația în mărime de 250 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul lui Andrei Balica compensația în mărime de 250 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul Valentinei Cernopolc compensația în mărime de 250 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul Victoriei Marcu compensația în mărime de 250 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul Irinei Leu compensația în mărime de 500 euro, echivalenți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii judecătorești și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată din contul CA „Air Moldova” SRL (succesor al ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”) în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 155,36 de lei.

În rest, cerințele au fost respinse ca nefondate.

La 18 mai 2019, Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentanți de avocatul Sergiu Muntean au declarat apel împotriva hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 21 mai 2019, CA „Air Moldova” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost încetată procedura în apel inițiată la cererea de apel depusă de avocatul Sergiu Muntean în numele și interesele reclamantilor Valeriu Canțer, Elenei Crăciun, Olgăi Moraru, Olesei Varanița, Andrei Balica, Valentinei Cernopolc, Victoriei Marcu și Irinei Leu împotriva hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece apelul a fost semnat și depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin decizia din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de CA „Air Moldova” SRL, casată hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol.

Prin decizia din 8 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Muntean, a fost casată încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond în același complet de judecată.

Prin decizia din 22 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Muntean, a fost casată decizia din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond în același complet de judecată.

Prin decizia din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de CA „Air Moldova” SRL și Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu, Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Munteanu și a fost menținută hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia parțială a acțiunii, care a determinat corect raportul juridic dedus judecătii, a stabilit și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a dat o apreciere completă probelor prezentate, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

În acest sens, instanța de apel a relevat că obligațiile prevăzute de Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 8 noiembrie 2012, determină consecințe financiare certe pentru CA „Air Moldova”, nefiind identificată existența cărorva circumstanțe, care să exonereze compania pârâtă de repararea pretinsului prejudiciu, suportat de către reclamantii.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a învederat că circumstanțele invocate referitor la întârzierea zborurilor nu au fost negate de către pârât, iar în conformitate cu art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat. Mai mult, partea pârâtă a invocat existența unor împrejurări excepționale, fără însă a exemplifica concret în ce mod s-au manifestat respectivele împrejurări și care a fost motivul

imposibilității CA „Air Moldova” SRL de a le evita, având în vedere că identificarea anumitor defecte la aeronavă nu reprezintă o circumstanță excepțională, dar un risc asumat de transportator în virtutea naturii activității desfășurate și care urmează a fi suportat împreună cu prejudiciile apărute. Totodată, argumentul invocat de CA „Air Moldova” precum că motivul reținerii cursei a fost unul impus de necesitatea asigurării securității zborului, nu a fost apreciat ca fiind întemeiat, deoarece în această privință nu a fost prezentat niciun înscris în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, din care ar rezulta veridicitatea afirmațiilor date.

Pe această cale, instanța de apel a reținut că prima instanță just a determinat că în privința Companiei aeriene „Air Moldova” SRL se constată în mod cert neexecutarea obligațiilor privind transportarea reclamanților cu cursa programată în termenul convenit între părți, astfel că primul este ținut să-i despăgubească pentru prejudiciul cauzat astfel, așa cum neexecutarea obligației în mod corespunzător îi este imputabilă.

Subsecvent, instanța de apel conducându-se de informația publicată de Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova la adresa electronică <http://www.caa.md/rom/ortodromic/>, a reținut că distanța ortodromică pentru zborurile reclamanților Valeriu Canțer, Andrei Balica, Valentina Cernopolc și Irina Leu este mai mare de 1500 km, iar pentru reclamanții Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița și Victoria Marcu mai mică de 1500 km și astfel, raportând aceste date la prevederile pct.18 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012, instanța de apel a concluzionat că pentru efectuarea cu întârziere a zborurilor programate, reclamanților urmează a le fi acordată o compensație în mărime de 250 euro.

Astfel, referitor la solicitarea reprezentantului apelanților, avocatul Sergiu Muntean de a fi încasată compensația pentru Valeriu Canțer, Andrei Balica, Valentina Cernopolc și Irina Leu în mărime de 400 euro, instanța de apel a respins-o ca neîntemeiată, în acest sens menționând că prima instanță corect a stabilit compensația în mărime de 250 euro, or, prin cererile prealabile înaintate către CA „Air Moldova” SRL, acești reclamanți au solicitat expres suma despăgubirii în mărime de 250 euro, fără a-și rezerva dreptul de a mări solicitarea de despăgubire până la suma de 400 euro. Mai mult ca atât, instanța de apel a accentuat și asupra faptului că prin explicațiile scrise ale avocatului Sergiu Muntean, cât și în pledoarie, acesta la fel a solicitat expres încasarea pentru fiecare reclamant a compensației în mărime de 250 euro, iar camuflarea pretențiilor este inadmisibilă.

În aceea ce privește penalitatea solicitată, Curtea de Apel Chișinău cu referire la prevederile art. 21 alin. (1), art. 32 din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, a concluzionat asupra netemeinicii acestei pretenții, având în vedere că normele legale aplicabile speței sunt prevederile Hotărârii Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012, care prin Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, au prevăzut categoriile de compensații care urmează fi achitate, nefiind prevăzută plata penalităților pentru întârzierea achitării compensației.

Referitor la pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca întemeiată poziția primei instanței privind încasarea din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul reclamantilor a câte 1 000 lei pentru fiecare, ținând cont de faptul că prin acțiunile sale CA „Air Moldova” SRL a cauzat reclamantilor suferințe psihice și disconfort al stării fizice, iar însași compensația și cuantumul acesteia, nu atinge scopul unei satisfacții echitabile eficiente a reclamantilor. Totodată, solicitările apelanților de încasare a mărimii prejudiciului moral în sumele cerute de aceștia, instanța de apel le-a considerat nejustificate, exagerate și nemotivate, concluzionând că acordarea sumei de 1 000 lei, pentru fiecare, este o sumă, care ar fi una echitabilă suferințelor psihice suportate și care constituie o satisfacere comensurabilă și nu este excesivă pentru pârât și nici un venit nejustificat pentru reclamanti.

La 30 martie 2021 Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Munteanu au declarat recurs împotriva deciziei din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, s-a invocat că decizia contestată este neîntemeiată și ilegală, deoarece a fost emisă cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, nefiind aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Au susținut că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile pct. 18 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, deoarece au acordat altă sumă cu titlu de compensație decât cea prevăzută de prevederile prezentului Regulament.

La fel, au indicat că instanțele de judecată au examinat superficial pretențiile care se refereau la compensarea prejudiciilor morale, reducând pe fiecare reclamant la același nivel, indiferent de circumstanțele cauzei.

De asemenea, au menționat că, deoarece înlăturarea neconformității serviciului o reprezintă achitarea compensației care nu a avut loc în termen de 14 zile de la somațiile scrise ale pasagerilor, s-a solicitat penalitatea legală prevăzută de art. 32 alin.(1) și art.18¹ din Legea protecției consumatorilor, care nu specifică obligația rezoluțiunii, ci doar răspunderea prestatorului de servicii în cazul în care întârzie începerea prestării unui serviciu.

Totodată, au accentuat că odată ce în cererea de chemare în judecată pretențiile au fost formulate într-un anumit mod și chiar dacă în pledoarii din cauza unor erori materiale au fost indicate alte sume mai mici, instanțele de judecată în cazul în care nu le era clar care sunt cerințele exacte, urmau să concretizeze și să cerceteze suplimentar aceste circumstanțe.

Recurenții au solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și parțială a hotărârii din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea neadmiterii pretențiilor, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a cerințelor date.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 2 februarie 2021, fiind expediată recurenților prin intermediul poștei electronice în data de 25 februarie 2021. Prin urmare, cererea de recurs a fost declarată la 30 martie 2021, în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 20 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului CA „Air Moldova” SRL cererea de recurs, informându-l despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă până la data examinării admisibilității cererii de recurs, intimatul nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, completul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230].

Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Munteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Valeriu Canțer, Elena Crăciun, Olga Moraru, Olesea Varanița, Andrei Balica, Valentina Cernopolc, Victoria Marcu și Irina Leu, reprezentați de avocatul Sergiu Munteanu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh